

De Wet Administratieve Handhaving Verkeersvoorschriften kritisch beschouwd

Na ruim 25 jaar dat er verkeersboetes worden opgelegd onder het regime van de wet Mulder (WAHV) is het tijd de wet tegen het licht te houden.

Er wordt in de media geklaagd over de gijzeling en de door de boetes veroorzaakte hoge schuldenlast. Men realiseert zich niet dat **bezwaar en beroep altijd, ook al is de bezwaartermijn verlopen, moeten worden ingesteld**, omdat daardoor de betalingsverplichtingen en dus ook de nare incassomaatregelen worden opgeschort en mogelijk van de baan zijn.

De boetebeschikking wordt verzonden naar het adres in de Basisregistratie Personen (BRP). Het is vaste jurisprudentie geworden¹ dat de datum van de poststempel van de verzending doorslaggevend is voor de aanvang van de “fatale” bezwaartermijn van 6 weken. De gedachte daarachter is dat burgers te achterhalen moeten zijn via de BRP en dat de burger daarin een verantwoordelijkheid heeft.

Het niet verblijven op het BRP-adres en het daardoor niet tijdig reageren op verstuurde post kan geen bewijs opleveren, dat betrokkene schuldig is aan een verkeersgedraging. Het niet-reageren van betrokkene is geen “berusting” in de boetebeschikking.² De toepassing van de verzendtheorie en daaraan verbinden van een fatale termijn is strijdig met het onschuldbeginsel. De verplichting op straffe van niet-ontvankelijkheid en onherroepelijkheid van de beschikking tijdig een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen staat haaks op het “Nemo tenetur-beginsel”³ en het zwijgrecht⁴ van de betrokkene. De strafvorderlijke waarborgen in het kader van de verdedigingsrechten zoals de hoorplicht⁵ (art 27 Sv), het feitenonderzoek, de oproeping, het beroep tegen verstekvonnissen en de verzetsmogelijkheid⁶ moeten ook gelden bij de administratieve verwerking van verkeersboetes (“criminal charges”).

¹ Zie Folkert Jensma : <http://www.nrc.nl/handelsblad/2015/05/16/hoe-de-kamer-de-hoogste-rechter-op-zijn-plaats-zet-1495032>.

² Asserserie Procesrecht, Hoger Beroep, 2e druk pag 176 e.v Bw 3:33,3:35 jo art 359

³ Funke vs Frankrijk, EHRM 25 februari 1993, NJ 1993, 485, BNB 1993/350;

⁴ ECLI:NL:GHARL:2013:BY8163: zie 9

⁵ HvJ 18 december 2008, C-349/07. Sopropé-zaak (36 en 37)

HR 26 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1666.

⁶ Zie titel IV A Wetboek van Sv

De bewijslast ligt bij de oplegger van de punitieve sanctie ⁷. Daarin schiet de WAHV tekort. Zeker bij de boeteoplegging door de RDW op grond van registervergelijking.

De hoorplicht (art 27 Sv en art 4.8 Awb) en de onderzoekplicht ex art 3.2 Awb worden niet nagekomen.

Volgens de Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad mr. Harteveld wordt het nalaten van het hoorrecht gecompenseerd door de mogelijkheid (binnen 6 weken na verzending) een bezwaarschrift in te dienen.⁸ Dat is een misvatting.

Het verplichte feitenonderzoek en verhoor van betrokkene vóór de punitieve verwerking van persoonsgegevens dienen ertoe om te verifiëren of hetgeen in het register staat overeenkomt met de feiten. Het is de enige waarborg de burger te behoeden voor het misbruik van persoonsgegevens door justitie/RDW.

In de bezwaar-en beroepsfase wordt gedaan alsof het register het onweerlegbare bewijs is. De verkeersgedraging, het voertuig, de geregistreerde en de verwijtbaarheid doen er niet toe. De fictie van het register, (“de administratieve werkelijkheid” van de RDW) is door de wetgeving bepalend gemaakt voor de boeteoplegging. Doen alsof een kentekenregistratie hetzelfde is als een voertuig en alsof de als kentekenhouder-geregistreerde de houder is van een voertuig. De RDW bepaalt wat er in het register staat en rekent het niet tot haar taak, laat staan tot haar plicht, vóór de verwerking van persoonsgegevens te verifiëren of het kentekenregister in overeenstemming is met de feiten. De RDW weigert ambtshalve te corrigeren, ook al is evident dat het register niet klopt (bijvoorbeeld 1736 auto’s op naam van een bijstandstrekker) ⁹. De RDW blijft boetes opleggen tot het kenteken door de RDW vervallen is verklaard. Het verzoek van de kentekenhouder dient aan allerlei vereisten te voldoen alvorens het in behandeling wordt genomen. Een voorbeeld is de zaak (ECLI:NL:RVS:2015:2702). Het ging om een man, bij wie twee auto’s, ten onrechte, in 1998 en 1999 in beslag waren genomen en geplaatst bij de Domeinen. Toen deze door de officier van Justitie werden vrijgegeven, waren de stallingsrechten zo hoog, dat hij ze niet kon betalen. Hij heeft bij de Domeinen de autopapieren achtergelaten, maar de kentekenregistratie van de auto’s is op zijn naam blijven staan. De belastingdienst bevestigde in 2002, dat de auto’s door de Domeinen op 16 juni 2000 en 21 augustus 2000 ter destructie waren afgevoerd. Betrokkene is tot 2015 voor de betreffende auto’s beboet op basis van registercontroles, is maanden gegijzeld geweest, bedrijfsauto’s en -goederen zijn verkocht,

⁷ Rode draad 866 AA 48 Borgers en Kristen: onder 4.2 . Zie 358 Sv

⁸ Zie ECLI:NL:PHR:2015:2202

⁹ ECLI:NL:XX:2012:BW2721 Het EHRM Romet tegen Nederland, zaak nr. 7094/06

zijn rijbewijs is ingenomen, hij heeft minstens €35.000 aan boetes betaald. Dat allemaal voor het niet hebben van een APK en het niet hebben van een verzekering voor niet bestaande voertuigen. De RDW weigert de verzochte correctie van het kentekenregister met terugwerkende kracht met een beroep op de *"zuiverheid van het register"* en verwijst naar de officier van justitie, die op zijn beurt de vernietiging van de boetes afwijst, omdat *"de bezwaartermijn van 6 weken is verlopen."* De Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State^{10 11} stelt zich op het standpunt dat de RDW op grond van het argument van *"de zuiverheid van het register"* het kentekenregister niet met terugwerkende kracht hoeft te corrigeren en weigert rekening te houden met de punitieve gevolgen van de kentekenregistratie. De Afdeling Bestuursrecht weigert in strijd met EU-richtlijn 94/46 invulling te geven aan het recht tot correctie van onjuiste persoonsgegevens in de basisregisters¹² en de zorgvuldigheidsplicht bij de verwerking van persoonsgegevens. De wetgeving, die de kentekenregistratie door de RDW bepalend maakt voor de boeteoplegging is strijdig met het onschuldbeginsel. Rechtvaardiging voor de beperkingen van verdedigingsrechten bij de administratiefrechtelijke verwerking van verkeersboetes was de eenvoudige bewijsvoering en de beperkte gevolgen voor de burger. Gezien de consequenties van het niet betalen van deze vorderingen moet worden vastgesteld dat het gaat om niet-geringe inbreuken op de mensenrechten:

- a) de boetes worden in korte tijd verhoogd tot 300% plus administratiekosten;
- b) de deurwaarder heeft toegang tot uitkeringsgegevens en gaat tot afboeking over, vaardigt dwangbevelen uit, legt beslag op loon en verkoopt bezittingen;
- c) de politie neemt het rijbewijs in;
- d) de politie neemt iedere auto waarin de kentekenhouder rijdt in beslag;
- e) de politie dreigt met vrijheidsbeneming;
- f) de politie gijzelt de kentekenhouder;
- g) de toegang tot WSNP wordt belemmerd. Boetes worden niet ingelost,
- h) (art 90 C jo 89 Sv) schuldverrekening met vergoeding wegens ten onrechte ondergane hechtenis;

¹⁰ ECLI:NL:RVS:2015:11-65 15 april 2014

ECLI:NL:RVS:2014:1924 28-05-2014 " [appellant] kan niet worden gevolgd in zijn betoog dat bij het ontbreken van feitelijk bezit ook geen verplichtingen op hem zouden rusten ten aanzien van het voertuig, omdat die verplichtingen voortvloeien uit de registratie in het kentekenregister."

¹¹ ECLI:NL:RVS:2015:1165 Ten slotte kan de bestuursrechter niet treden in het feit dat -- in het kader van een strafrechtelijke procedure boetes zijn opgelegd."

¹² Hof van Justitie van 7 mei 2009,c-553/07 Rijkeboer zie 49 t/m 54

De verhogingen, de rijontzegging, de in beslagname van elk voertuig en de gijzeling zijn punitieve sancties. Het zijn beschikkingen in de zin van Awb, die zonder in acht name van art. 27 Sv, 3.2, 3.40 en 4.8 Awb tot stand zijn gekomen. Betrokkene kan geen bezwaar en beroep bij de rechter aantekenen i.s.m. art 6 en 13 EVRM. Deze beschikkingen zijn executoriale titels, die op straffe van nietigheid met in acht name van 430 Rv en art 439 ,502 art 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 594, 598, 600 d, e, f Rv **door de deurwaarder** ten uitvoer gelegd moeten worden.^{13 14}

De tenuitvoerlegging gebeurt door de politie en de officier. Deze publieke personen hebben **geen bevoegdheid** private vorderingen van het ministerie te incasseren. De bevoegdheid tot het gebruik van geweld door de politie is op het wetboek van strafvordering gebaseerd als het gaat om strafbare feiten en op de Politiewet als het gaat om handhaving van de openbare orde. Daaronder valt het **assisteren van de deurwaarder** bij de tenuitvoerlegging van executoriale titels. De oproep per post tot het verkrijgen van een machtiging tot gijzeling en de “toetsing” door de rechter voldoen niet aan de minimale vereisten van behoorlijke rechtspleging bij vrijheidsbenemende maatregelen. De vrijheidsbeneming moet binnen korte tijd daarna door een onafhankelijke rechter worden getoetst^{15 16}.

Er wordt geen rekening gehouden met de persoonlijke situatie van de gegijzelde. Of betrokkene hoogzwanger is of heftige pijnen lijdt als gevolg van een operatie of kinderen te verzorgen heeft of psychische problemen heeft doet er niet toe. De machtiging tot gijzeling wordt niet uitgereikt aan betrokkene. Er wordt van de vrijheidsbeneming geen proces-verbaal opgemaakt.

Conclusie: De WAHV moet buiten gebruik worden gesteld en ter destructie afgevoerd.

Huib Struycken,
advocaat

¹³ Artikel 2 Gerechtsdeurwaarderwet, die de deurwaarder **exclusief** aanstelt om civiele vonnissen en beschikkingen ten uitvoer te leggen

¹⁴ Memorie van toelichting, tweede kamer, zitting 1980-9181,16593 nr 3 bij 430 Rv “In de eerste plaats doet zij uitkomen dat nalaten van de betekening de executie nietig maakt, zoals thans reeds wordt aangenomen (HR 9 maart 1939 N.J.1939,1012)

¹⁵ EHRM 28 oktober 1988, *Series A* vol. 145-B (Brogan and others/UK)

¹⁶ EHRM 7 juni 2011, nr. 277/05 STS ca the Netherlands